

Емоційний та особистісний розвиток підліткового віку

підлітковий вік у хлопчиків з 13 до 16 років,
у дівчаток – з 12 до 15 років);
юнацький вік у юнаків від 17 до 21 року,
у дівчат - від 16 до 20 років).

ЛИПЕНЬ 12

МЕТА ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

*стратегії дитинства
замінити на
стратегії дорослості*

ЗАВДАННЯ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

- *змінити спосіб вираження емоційного зв'язку з батьками (емоційна незалежності від батьків та інших дорослих, усвідомлення себе як відмінного від батьківських образів);*

- *соціально сепаруватися (відокремлення) від батьківської сім'ї (автономія та за словами З. Фрейда, "велике" завдання відходу від батьків);*
- *ствердитися (затвердження авторитету) серед однолітків;*
- *випробування заборонених в дитинстві способів самовираження;*
- *завершити психосексуальний розвиток ...*

ПІДЛІТКОВИЙ МАКСИМАЛІЗМ

*основний спосіб
швидкого визначення
стратегії поведінки*

ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

- *підліткове «Я» ще не визначене, і воно часто переживається як занепокоєння чи відчуття внутрішньої порожнечі, яку хочеться чим-небудь заповнити*
- *збільшується спектр емоційних переживань.*
- *Від 12 до 14 років переважають негативні емоції (роздратованість).*
- *З 15 років збільшується доля позитивних емоцій.*
- *Підлітки не вміють визначати та називати свої емоції.*

ОСНОВНА ПРОБЛЕМА

*відсутність можливості
утилізації емоцій, низький
рівень емпатії з боку
оточення*

ПРИЧИНИ ЗНИЖЕННЯ САМООЦІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Знецінення дитячих переживань і стратегій поведінки.

ІНСТРУМЕНТИ САМОЗАХИСТУ: МАСКИ

1. Крутий
2. Жертва
3. Пустельник
4. Байдужий
5. Блазень

СПОСОБИ ЗАВОЮВАННЯ АВТОРИТЕТУ СЕРЕД ОДНОЛІТКІВ

1. Маска

2. Досягнення

МАКСИМАЛІЗМ ПРЕД`ЯВЛЯЄ ВИМОГИ ДО ВИБОРУ

«Світла»

чи

«Темряви»

Принципи «світла»

- 1. Люди заслуговують поваги*
- 2. Говори правду, навіть коли нелегко*
- 3. Іди на зустріч труднощам*
- 4. Думай про світ, що оточує*

Принципи «темряви»

- 1*
- 2. Виграє той, хто краще
Люди нічого не вартують
бреше*
- 3. Шукай найлегший шлях*
- 4. Думай лише про себе*

ЗАЛЕЖНІСТЬ

втеча від

реальності

в ілюзію

це

Основний ефект ЗАЛЕЖНОСТІ

Короткострокове ілюзорне підвищення самооцінки з наступним прогресивним зниженням

СПОСІБ РЕАЛЬНОГО ПІДВИЩЕННЯ САМООЦІНКИ ПІДЛІТКА

зміна балансу позитивного і негативного зворотнього зв'язку в сторону переваги позитивного

Корисні матеріали

<https://rescentre.org.ua/poperedzhennia-zhorstokoho-povodzhennia-z-ditmy>